

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS
TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
Ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—
Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussekt.
Sektsooni
Põllumajandu-
Sektsooni n
Riigimajand.
juhataja J. Janusson
kogu esimees A. Meerits
sektsooni juhataja J. Kurkus
gu esimees Prof. P. Köpp
osa toimetaja A. Keller

Nr. 50

Tallinn, 15. detsembril 1936

II aastakäik

SISU:

CONTENTS:

	Lhk.		Page
PÕLLUMAJANDUS		AGRICULTURE	
Uusi andmeid loomade arvust	918	Movement of Number of Animals	918
Kalastus ja kalakaubandus Lätis	918	Fishing and Fish Trade in Latvia	918
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS		INDUSTRY AND TRADE	
Raieetid riigimetsades	920	Felling Work in State Forests	920
Raudteetegevus 1936/37. eelarveaasta esimesel poolel	922	Activity and Revenue of Railways during First Half of 1936/37	922
Lühinudiseid	923	Sundry Information	923
LAEVANDUS		SHIPPING	
Prahiturg detsembril algul	924	Freight Market at the Beginning of December	924
Tallinna sadam novembris	925	Tallinn Harbour in November	925
PRICES		HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteseringud	926	Prices and Quotations	926
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD		AGRICULTURAL MARKETS	
Võiturg	927	Butter Market	927
Põllumajanduslik väljavedu	927	Exports of Agricultural Products	927
Peekoniturg	928	Bacon Market	928
Tapaloomade ja lihaturg	928	Cattle and Meat Market	928
Piimaturg	929	Milk Market	929
Teraviljaturg	929	Grain Market	929
Linaturg	930	Flax Market	930
Kartuliturg	930	Potato Market	930
Aedviljaturg	930	Vegetable Market	930
Kalaturg	931	Fish Market	931
INFORMATSIOONI OSA		INFORMATION PART	
Eesti Panga nädalaaruanne	932	Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	932
VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED		FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Taani majandus	933	Economic Conditions in Denmark	933
Leedu väliskaubandus 1936. a. 9 kuu jooksul	933	Lithuanian Foreign Trade during 9 Months of 1936	933
Ravi- ja maitsetaimede kasvatamise, kogumise ja kaubanduse seadus Lätis	935	New Law Governing the Cultivation, Gathering and Trade of Medical, and Spice Plants in Latvia	935
Läti-Leedu kliiringlepe	935	Latvian-Lithuanian Clearing Agreement	935
Lambakasvatuse edendamine Tšehhoslovakkias villafondi abil	935	Development of Sheep Farming by Means of a Wool Fund in Czechoslovakia	935
Või minimaalhindade ja võiturustamise kindlustamisest Tšehhoslovakkias	936	Minimum Butter Prices and Marketing of Butter Guaranteed in Czechoslovakia	936
Kartuli sisseveo määrusi Palestiinas	936	Potato Import Regulations in Palestine	936

Dr. H. Kritzbaum
des ENK-Rede
Roomskoppe

PÖLLUMAJANDUS

UUSI ANDMEID LOOMADE ARVUST. MOVEMENT OF NUMBER OF ANIMALS.

K. a. on loomapidamises märgata mõningaid muudatusi. Hobuste arv, mis alates 1931. a. suurenes järjekindlalt, ei näidanud k. a. tõusu, vaid väikest langust. Veiste arv näitas seevastu suurenemist. Suurim oli arvuline vähenemine sigade juures. Üldiselt peab aga k. a. loomapidamise arengu seisukohalt pidama rahuldavaks.

Hobuste arvulises liikumises ilmnis vähenemine noorhobuste arvus. M. a. oli noorhobuseid 42 330, k. a. 39 930, s. o. 2 400 ehk 5,7% võrra vähem. Seevastu suurenes aga vanahobuste arv. Vanahobuste, s. o. üle 3 a. vanuste, arvu suurenemine teostus seetõttu, et eelmise aasta sälgude arvust oli üleminek vanahobuste rühma suurem. Üle 3 a. vanuste tööealiste hobuste arv suurenes 500 ehk 2,8%. Arvestades siinoodud hobuste arvu muudatusi võib konstateerida hobutõõjõu suurenemist põllumajanduses.

Veiste arv suurenes eelmise aasta 725 400-lt 731 120-le, s. o. 0,8% ehk 5 720 veise võrra. Veiste arvu suurenemine teostus peamiselt noorkarja arvel, keda rohkem on jäetud kasvama. Lehmullikate arv suurenes eelmise aasta 161 020-lt 175 360-le s. o. 8,9% ehk 14 340 mullika võrra. Lehmade arvus ilmnis väike tagasimineku, nende arv langes eelmise aasta 402 660-lt 398 750-le, s. o. 1,0%. Lehmade arvu vähenemist võib seletada seega, et praakloomade müük oli tavalisest suurem, kuna suuremale mullikate arvule pidi andma elamisvõimalusi karjakoostise noorendamise mõttes. Veiste üldarvust oli maal 725 540, linnades ja alevites 5 580 veist. Lehma oli maal 393 940 ja linnades ning alevites 4 810.

Lammaste arv võrreldes eelmise aastaga näitas väikest tagasiminekut, langedes

593 150-lt 584 040-le, s. o. 9 110 lamba ehk 1,5% võrra. Lammaste arvu muutusist selgus, et langus ilmnis vana- kui ka noorlammaste juures peagu tühtlaselt. Noorlammaste arv langes 1,8% ja vanalammaste arv 1,3%. Lammaste arvust oli maal 582 240 ja 1 800 linnades. Vaatamata vähenemisele võrreldes m. a. tehti lambakasvatuse alal ka edusamme, tuues välismaalt sisse paremat tõumaterjali.

Sigade arv langes eelmise aasta 289 190-lt 244 560-le, s. o. 44 630 sea ehk 15,4% võrra. Sigade arvuline vähenemine on seoses kahtlemata suurte müükidega Saksa ja NSVL-tu. Nimetatud müügid olid erakorralised, kuna tapmine tapamajades ja peekoniekспорт läiks tavalises korras.

Lindude arv näitas võrreldes m. a. tõusu, suurenedes 35 560 linnu võrra. 1935. a. oli kodulinde 1 213 370, 1936. a. 1 248 930, suurenemine seega 2,9%. Kodulindude arvulisest muutusest üksikute linnuliikide järgi selgus, et kukkede ja kanade arv suurenes 38 480 võrra, hanede arv vähenes 6 770 ehk 88% ja muude lindude arv suurenes 3 850 ehk 14,1%, 1936. a. oli kukki 99 830, kanu 1 047 480, hanesid 70 540 ja muid linde 31 080. Muude lindude koostise moodustavad peamiselt kalkunid ja pardid, kellede arv on suurenenud eriti märgatavalt.

Samuti suurenes ka mesiperede arv k. a. Mesiperede arv on juba alates 1931. a. suurenenud järjekindlalt. 1930. a. oli mesiperesid 47 800, 1936. a. 74 100. M. a. oli mesiperesid 65 900, seega k. a. 8 200 mesipere rohkem, s. o. 12,4% juurdekasvu aasta jooksul. Mesiperedest asus maal 72 700 ja linnades ning alevites 1 400.

KALASTUS JA KALAKAUBANDUS LÄTIS. FISHING AND FISH TRADE IN LATVIA.

Kalapüügi
üldine olukord.
Fishing Condition.

Balti merega 494 km ulatuses piiratud Läti kuulub riikide hulka, kellel on võimalusi ja loomulikke eeldusi tegutseda merekalapüügiga. Viimane omab juba am-

must ajast võrdlemisi suurt tähtsust läti rahvamajanduses.

Kalapüügi alal (ainsa ehk peatöölana) tegutseb Lätis 4 704 isikut (1925. a. rahvaloenduse andmeil ülalpidamisel olevate pere-

konnaliikmeteta). Peale nimetatud puhtelukutseliste on veel umbes sama palju merekaldal asuvaid põllupidajaid ja -töölisi, kellel on kalapüük kõrvaltöölaks. Kalapüük väärub Lätis erilist tähelepanu veel seepärast, et lätlaste osatähtsus sel alal on tõhusam kui ühelgi teisel rahvamajandusalal. Kõigi kalapüügi alal tegutsevate isikute hulgast moodustavad lätlased 90,6%. Peale selle on 6,2% liivlasi, kellele kalapüük on tähtsamaid tegevusalu. Kalapüügi alal tegeleb veel eestlasi, juute ja venelasi (viimaseid Latgale järvedel).

Kalapüügi alal omab merekalapüük Lätis domineerivat tähtsust. Sisevetepüük, mille koguse kohta andmed Lätis puuduvad, on võrdlemisi vähese tähtsusega. Seda kinnitab asjaolu, et Latgales, järvede poolest rikkalimal maa-alal Lätis, tegutseb kalapüügiga elukutseliselt vaid 102 isikut.

Peagu kogu merekalapüügi moodustab Läti rannapüük. Kuigi ka läti ettevõtjad võtavad oma laevadega läti lipu all heeringapüügist Islandi vetes osa juba 1933. a. saadik, osutusid püügitulmused väljaspool Läti mereranda senini tõhusetuiks.

Heeringapüük viimaseil aastail moodustas:

1936 —	1500 kv.
1935 —	99 „
1934 —	3000 „
1933 —	4500 „

Järelikult võib meie poolt allpooltoodud andmeid merekala üldpüügi kohta Lätis võtta kohalike kalurite mererannapüügina.

Merepüügina saadi Lätis kala järgmisel kogusel *):

1935 —	100 574 kv.
1934 —	114 962 „
1933 —	138 919 „
1932 —	100 235 „
Keskmiselt 1924—31 —	108 142 „

Merepüük Lätis ei suurenenud viimaseil aastail. Ka kalanduspoliitika juhid kriipsutavad alla, et vaatamata võimaluste olemasolule ning looduseeldusile merekalapüügi intensiivsemaks muutmiseks, ei osutanud ta viimaseil aastail siiski erilist edu. Seejuures vihjatakse peatakestustegurina kalanduse õitsenguks kitsaile turgudele ja madalaile

kalahindadele. Viimaseil aastail langesid kalahinnad juba niivõrd, et kalapüük osutus ebatasuvaks ja oli koguni juhte, kus püük maeti ebasoodsate tasutingimuste tõttu maasse.

Ebasoodsa olukorra tõttu kalasaaduste turul osutus kalurite majandusseisund juba aastaid raskeks. Seejuures ei põhjustanud seda niivõrd kalahindade langus, kui teised kaks tegurit. Üheks neist osutub aktiivsuse puudumine kalurite juures oma saaduste hindamisel, mistõttu viimased antakse vaheltkauplejaile, kes jätavad tarvitajaskonnalt saadud hinnast endale tavaliselt lõviosa. Teise tegurina esineb ebaühtlane kalapüügi-saaduste ositamine riigis. Kuna mõnes piirkonnas tarvitatakse võrdlemisi palju oma maa kala, on piirkondi, kus seda tarvitatakse vähe või isegi hoopis mitte.

Kalatarvitus. Omapüügi-kala tarvitus *Fish Consumption.* osutub Lätis võrdlemisi väikeseks. Merekala üldpüük Lätis 1935. a. oli 100 574 kv, sellest veeti välja kala ja kalasaadusi 10 447 kv (1934. a. 9 482 kv ja 1933. a. 11 072 kv), seega moodustas omapüügi merekala tarvitus kogu riigi kohta 1935. a. vaid ca 90 000 kv, s. o. ligi 5 kg inimese kohta aastas.

Peagu sama palju kui omapüügi-merekala tarvituse (arvates juurde ka Läti heeringapüüki Islandi vetes), moodustavad sisseveetud heeringad (muude kalaliikide sissevedu ei oma tähtsust)). 1935. a. veeti sisse 98 757 kv heeringaid (1934. a. — 89 934 kv ja 1933. a. — 97 924), s. o. samuti ligi 5 kg isiku kohta aastas. Kuid omal ajal moodustas heeringate sissevedu koguni 265 010 kv (1929. a.). Võrreldes 1925—31. a. keskmisega osutus heeringate sissevedu viimasel kolmel aastal umbes poole võrra väiksemaks. Senini toimus see loomasaaduste tarvituse suurenemise arvel. Ent ei ole kahtlust, et heeringate sisseveo edasine vähenemine võiks omapüügi-merekala tarvitust tõsta tunduvalt, eriti linnades. Maal kahanes heeringate tarvitus märksa enam kui nende sissevedu. Nii langes heeringate tarvitus täiskasvanud maaelaniku kohta 12,6 kg-it (keskmiselt 1927—32) 2,7 kg-le (1934/35) aastas.

*) Läti statistikaametil väljaandis avaldatud põllutöministeeriumi kalandusosakonna andmeid.

Järelikult tuleb omapiügi kalatarvituse töstmiseks maal suurendada üldiselt kalatarvitust maaelanike vahel. Heeringatarvituse intensiivsem vähenemine maaelanike juures võrreldes sisseveoga osutab, et linlased loobusid heeringatarvitusest märksa väiksemal määral kui maalased*).

Kuna heeringate sisseveo (Inglisest) vähendamine on esialgu seotud teatud raskustega väliskaubanduspoliitika alal, pühendakse käesoleval ajal peatähelepanu kalatarvituse üldisele töstmisele. Seejuures osutatakse Saksa eeskujule, kus ühe kalapäeva sisseaadmiselega nädalas (teistpäeval) — mil iga sakslane on kohustatud valmistama vaid kalatoitu — suudeti seada kalandust kindlale alusele ja ta hakkas end taas tasuma. Esialgu pühendavad suuremat tähelepanu kalatoidu-propagandale vaid „Piimarestoranid“, millised on loodud piimatartvituse propagandaks. Kalakasutamise suurejoonelisem propaganda toitude valmistamiseks kavatsetakse anda majapidamisinstruktorite kätte.

Kala väljavedu. Kalasaaduste väljavedu, *Fish Export.* võrreldes üldpiüügiga ei osutu eriti suureks. Kalasaaduste väljavedu moodustas viimasel kolmel aastal koguse järgi umbes 10% merekala kogupiüügist. Seejuures koosneb peagu kogu väljavedu kalakonservidest: kilud (1935. a. — 85 tn, 1934. a. 86 tn ja 1933. a. — 126 tn) ja sprotid (1935. aastal — 882 tn, 1934. a. — 540 tn ja 1933. a. 678 tn). Kilude ja sprottide väljavedu, mida toimetasid peamiselt erakonservitööstused,

*) Andmeid linlaste kalatarvitusest on vaid 1926/27. a. kohta, mil kalatarvitus füüsilise töötaja kohta 17,2 kg ja intelligenttöötaja kohta 19,6 kg aastas.

moodustas kalasaaduste üldväljaveost m. a. koguselt 87% ja väärtuselt isegi 92%*).

Suitsuräime väljavedu, mis moodustas m. a. peagu kogu värske, suitsutatud ja soolatud kala rühma, moodustas 116 tn (1934. a. 197 tn ja 1933. a. — 222 tn) väärtuselt 33 795 Ls. Suitsuräime väljavedu moodustas 1935. a. koguselt kui ka väärtuselt vaid väikese osa kalasaaduste üldväljaveost.

Tulevikus loodetakse arendada ka nende kalasaaduste väljavedu, mida võivad toimetada kalurite-kooperatiivid ise, eriti Leetu ja Poola. Poolaga sõlmis juba mullu lepingu Ventspils kalurite-kooperatiiv umbes 76 tn räime peale vahetuskaubana 2000 tn soola vastu, kuid ebasoodsa piüügi tõttu õnnestus vedada välja vaid osa sellest kogusest. Peale selle avaldasid poolakad soovi tulla soodsa piüügi Ventspils'esse värske räumede järele oma laevaga Gdyniast ja osta 10—20 tuh. komplekti (á 30 kala) á 10 snt komplekt. Ventspils kooperatiiv saatis järelepärimise peale proovid Pariisi ja omal algatusel Prahasse. Loodetakse, et Ventspils'i kala, mida konservides saadeti Riia firmade etiketi all igasse maailmakaarde, õnnestub tulevikus eksportida suuremal kogusel otseselt.

Pearaskused kala väljaveo teostamisel kooperatiividel seisid krediitkõrjumuses. Põlütöministeerium kavatseb seda küsimust nüüd lahendada ja kõrvaldada ühtlasi peetakistuse kalurite-organisatsioonide otsese kalasaaduste ekspordi arengule.

*) Muude konservide väljavedu oli väike. 1925. a. veeti välja 2,2 tn. marineeritud silmusid, 2,1 tn. konservitud kammeljaid, 5,4 tn. skumbriaid ja 9,5 tn. muud eraldinimetamata konservitud ja marineeritud kala.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

RAIETÖID RIIGIMETSADES. — FELLING WORK IN STATE FORESTS.

K. Keerdoja.

Riigi Metsatööstuse ülesanded metsatöötlemisel laienesid k. a. tunduvalt, kuna kõik kasvav mets, peale kohalikele elanikele mineva osa, töötletakse RMT poolt ja järelikult tuleb nõudmiste rahuldamiseks valmistada väga mitmekesist tarbematerjali. See tõttu nõuab metsatöö suuremaid oskusi töö-

lisilt, pingutavat tähelepanu tööjuhtidelt ja hoolikat tööde läbiviimise korraldust metskondade kantseleides ning keskasutises. Üldine püüe on korraldada metsatöötlemist ja materjalide ositamist sääraselt, et kõik võimalik tarbematerjal valmistataks otstarbekalt ja ositataks sääraselt, et siseturu-

nõuded tööstuse kui ka tarvitajaskonna suhtes oleksid võimaluste piires rahuldatud.

Tööjuhtide ettevalmistamiseks on praegu käimas praakerite kursused Laiksaares, millest võtab osa umbes 15 Voltveti metsakooli lõpetanud noort metsameest, kes end valmistavad ette praakeri tööalale. Praeguste tööjuhtide kaadrit on täiendatud eratööstusest ületoodud ametnikega ja senini metskondades ajutiselt tegevuses olnud tööjõududega nõuete ulatuses, kusjuures nende teadmiste täiendamine toimub metskondades tegeliku töö juures. Vastavalt ülesannete suurenemisele on täiendatud ka keskasutise koostist.

Rööbiti sellega on pandud suurt rõhku tööliste tööoskuse süvendamisele ja töötingimuste parandamisele. Kuna meil puudub alatiste metsatööliste kaader ja tööliste hulgas leidub palju metsatöödega vilumatuid põllutöölisi, kellede töötulemused ei ole küllalt edukad, on tööjuhtidele-metsaametnikele tehtud eriliseks ülesandeks selgitada töölistele tööriistade kordaseadmist ja teritamist, näidates kätte sobivamaid töövõtteid ja töötamise järjekorda, ning õpetada sortimentide õiget valmistamist, et oleks võimalik väiksema tööjõukulutusega töötleda rohkem materjale ja suurendada sellega ka teenistustasu. Selle kaudu osutub võimalikuks raieteid viia läbi väiksema töö-

liste arvuga, kuna tööjõusaamine on kohati raskendatud.

Tööliste elutingimuste parandamiseks on RMT suuremais töökohtades ehitatud barakke ja juurdeehitisi tööliste paigutamiseks või üüritud kohalikelt elanikelt vastavaid korteriruumi, kannab mainitud ruumide korrastus-, kütte- ja valgustuskulud, ning esimese arstiabi andmiseks on varustatud metskondi sanitaarpaunadega ja juhenditega õnnetuste vältimiseks. Nende sammude eesmärgiks on tõsta töö produktiivsust ja kasutada otstarbekalt kõiki põllutööde vaheajal maal leiduvaid vabu tööjõureserve, kusjuures on rakendatud tööle ka kõik tööbörssidelt saadavad töölistes ning töövõimeliste vangide tagavara.

Raietööde hooaeg riigimetsades algas üldiselt soodsalt, kusjuures 1. XI töötas metsades ca 7500 töölist, seega ¼ vajalikust tööliste normist. Ilmastik oli senini võrdlemisi soodus, mistõttu tööde edukust võib lugeda rahuldavaks.

Arvestades teatava ehukalliduse tõusu on tõstetud kõnesoleval hooajal töötasu umbes 20%, sõltuvalt töötingimustest, kusjuures vilunud ja korraliku tööriistaga töötava tööliste keskmiseks päevapalgaks on umbes Kr. 2—2.50. Seejuures on töötasu määratud kindlaks metsa headuse ja töötingimuste järgi, vastavalt igale üksusele eraldi enne

Keskmise töö suuruse ja töötasu arvutus metsamaterjalide valmistamisel.

(Arvutamisel on võetud aluseks aastate jooksul keskmiselt üle riigi valmistatud sortimentide vahakord.)

Metsamaterjali nimetus	Üht sortimenti töötledes valmistab tööline päeva jooksul		Metsatöötlemisel saadakse metsamaterjali üksikuid sorteimente keskmis- %	Keskmisel metsas valmistab tööline päeva jooksul kõiki sorteimente töötledes	Tükitöö normaalhinnad		Päevane töötasu üht sortimenti valmistades
	tm	rm			1 tm eest	1 rm. eest	
					s e n t i d e s		
Palgid	3,3	—	21 %	0,693 tm	65	—	215
Paberipuud ja propsaid, kooritud	1,54	2,20	18 %	0,277 tm	—	100	220
Mitmesugused pakud ja latid	2,50	—	4 %	0,100 tm	85	—	213
Sindililaastu pakud, värtnapuud ja muud tarbepuud	2,30	3,30	3 %	0,069 tm	—	75	248
Tarbepuu kokku	—	—	46 %	1,139 tm	—	—	—
Küttepuid 50 sm. halupikkusega	2,10	3,0	10 %	0,210 tm	—	85	255
Küttepuid 75 sm. halupikkusega	2,45	3,50	44 %	1,073 tm	—	75	298
Küttepuid kokku	—	—	54 %	1,283 tm	—	—	—
Kõik kokku:	—	—	100 %	2,427 tm	—	—	240,88

tööde algust. Üldiselt ollakse tööhindadega rahul ja ses asjas ei ole esinenud arusaamatusi. On loomulik, et töötasu suurus sõltub peale kõige väga suurel määral töölise tööjõust, vilumusest ja püüdlikkusest, mistõttu kõikumised üksikute tööliste päevapalkades on kaunis tunduvad. Seniste kogemuste järgi peaks keskmine töötasu raieetöödel kujunema järgmiseks (vt. tabel):

Valmistatud materjalide ositamise alal lähevad kõik küttepuud RMT kaudu müügile kas kohalikele tarvitajale, riigiasutistele või linnade varustamiseks. Seejuures on tööstused õige suurel määral, vastavalt küteturu korraldamise komitee seisukohtadele, läinud üle põlevkivi-, turba-, õli- või kánnuküttele, maaelanikke varustatakse peamiselt odavamate küttepuusortidega, ja küttepuude tarvitamise alal nõutakse kokkuhoidu kõikjal, mistõttu erilisi raskusi ei ole karta küteturul, kui talitee saab vähegi korralik. Riiklikud küttepuude müügilaod on korraldatud kõikides linnades, kusjuures Tallinna laos täiendamiseks on toodud küttepuid varuks ka Soomest.

Okaspalkidest saetakse RMT saeveskites läbi umbes 100 000 thm, umbes 80 000 thm läheb tööstustele kindla hinnaga

ja umbes 50 000 thm määratakse enampakkumise teel müügile, kusjuures esimene oksjon peeti Tallinnas 26. nov. (umbes 27 500 thm) ja järgmine oksjon (umbes 20 000 thm) peetakse 22. det. s. a. Ülejäänud osast rahuldatakse riigiasutiste ja kohalike elanike nõudeid, kusjuures esimeses osas kulub õige palju puitu Raudteevalitsuse nõuete rahuldamiseks. Lähemal ajal on kavatsus omandada Karlova lauatehas Tartus, kusjuures Kastre saeveski kuuluks likvideerimisele. Laudade otseseks eksportimiseks välisturule on eeltööd käimas.

Lehtpuupakkude valmistamise alal kasustatakse suuremal määral puitu värtna puude valmistamiseks, mille järele on ilmenenud nõudmist, ja leppapakud müüakse ka kodumaise tööstuse nõuete rahuldamiseks. Haavapakku oksjon peeti 2. XII Tallinnas.

Uue alana on tulnud juurde sulfaatpuude valmistamine kodumaal rajatava tööstuse varustamiseks, mistõttu propside valmistamine riigimetsades on jäänud ära. Faberipuude valmistamine jätkub endisel viisil. Kastilauatehaste varustamiseks on vaja valmistada pakke surnud metsast, nii et ka peentarbepuit leiab igasugusel kujul kasutamist.

RAUDTEETEGEVUS 1936/37. EELARVEAASTA ESIMESEL POOLEL.

ACTIVITY AND REVENUE OF RAILWAYS DURING FIRST HALF OF 1936/37.

1936/37. eelarveaasta esimese poole elavnenud raudteeveod põhjustasid ka aktiivsemat tulude laekumist (tuh. kr.):

	1936	1935	% eelarvest	
			±%	1936 1935
Üldse	7187	6458	+11,3	59,5 51,9
sellest reisijateveost	2927	2552	+14,7	64,0 64,6
pagasi- ja postiveost	164	237	-30,8	85,8 52,7
kaubaveost	3800	3467	+ 9,6	57,1 46,2
mitmesug. tulu	296	202	+46,5	52,5 52,1

Üldsummas laekus käesoleva eelarveaasta esimesel poolel 375 tuh. kr. ehk 11,3% enam mullusest. Üksikute tululiikide laekumisest näeme, et kõik ületavad eelmise aasta vastavad tululiigid; erandiks on tulu pagasi- ja postiveost, mis jäi 30,8% passiivsemaks l. a.-st postiveost laekuva tulu tõttu (kr. 103 tuh.), mis laekus hilinemisega eelarveaasta teise poole esimesel kuul. Võrreldes tulude laekumist eelarvega näeme, et tänava täitus

59,5% mulluse 51,9% vastu eelarvest. Kui l. a. raudteetegevuse olulisem tululiik täitis ainult 46,2%, täidab tänava kaubaveost laekuv tulu 57,1% eelarvest.

Elavnenud tegevus ja suurenenud veod mõjustasid ka kulude suurenemist l. a. 5 791 tuh. kr.-lt 6 121 tuh. kr.-le, enam 330 tuh. kr. ehk 5,7%. Võrdlusest eelarvega nähtub, et tänava kulutatati 51,2% mulluse 47,5% vastu. Erakorralisest kulutatati 674 tuh. kr. l. a. 117 tuh. kr. vastu, mis moodustab k. a. eelarvest 58,4%. Erakorraliselt kulutati raudtee olukorra tõstmiseks, veerevkoosseadu täiendamiseks ja uuendamiseks, jaama ning uute hoonete ehitamiseks ja laiendamiseks.

Keskmiselt laekus tulu ühele ekspuuteeritavale teekm-le 5011 : 4503 kr. vastu m. a.; kulutatati ühes erakorralise kuluga 4738 kr. eelmise aasta 4120 kr. vastu.

Järjekindlat ja püsivat tõusu näeme reisi-
jателиkluses, mis ületab tänava eelmise aasta
arvult kui ka reis-km poolest. Eelarveaasta
esimesel poolel kasustas raudteed sõiduks
5 564 tuh. reisijat mulluse 4 959 tuh. vastu
(enam 12,2%), kes katsid sõidul 182 538 tuh.

km l. a. 155 691 tuh. km vastu, seega 26 847
tuh. km ehk 17,2% enam. Reisi-jателиkluse
vaatlusel kasustatud piletiliikide järgi näeme,
et kaldutakse hinnaalanduste kasutamisele,
millised piletiliigid näitavad suuremat tõusu:

	Reis. arv.		Reis. km.		Reis. arv. ±%	Reis. km. ±%
	1936	1935	1936	1935		
Üldse tuh.	5 564	4 959	182 538	155 691	+12,2	+17,6
selest: täis tariifimäär. %	29,7	29,3	42,5	43,6	+13,1	+16,1
edasi-tagasipil. %	31,6	31,0	19,7	19,9	+14,2	+16,2
püüpäevapil. %	7,2	6,6	10,2	9,9	+23,2	+20,7
ringisõidupil. %	0,1	0,1	12,3	2,8	+42,3	+17,1
rühmsõidupil. %	0,7	0,6	2,6	1,8	+30,0	+64,5
huvisõidupil. %	3,4	3,0	10,4	9,0	+27,5	+35,9

erineb see väikese osatähtsusega piirkonnis
tunduvalt:

Kaubavedu, mis on tähtsaimaks teguriks
raudteetegevuses, ei kiitni aktiivsuses, võr-
reldes vastava ajaga eelmisel aastal, reisi-
jателиkluse elavnemise tasemeni. Kui reisi-
jателиklus on üle 10,0% aktiivsem m. a., üle-
tab kaubavedu koguselt 6,7% (1158 : 1085
tuh. tn vastu k. a. kasuks) ja tn-km 8,7% eel-
mise aasta (115 929 : 106 660 tuh. tn-km
vastu). Kaubaveo eelarvest täideti k. a.
53,7% mulluse 46,4% vastu vastaval aja-
vahemikul.

Vedudes üksikuis piirkonnis näeme erine-
vust reisi-jателиkluses ja kaubaveos. Kui osa-
tähtsusest suuremais piirkonnis on aktiiv-
suse tõus mõlemas veos enamvähem ühtlane,

	Reisi-jателиklus			Kaubavedu		
	1936	1935	±%	1936	1935	±%
	osatähtsus %			osatähtsus %		
Tall.-Pääsküla elektr.	14,2	15,4	+ 9,0	—	—	—
Tallinna-Tapa	20,9	20,9	+17,3	40,7	42,4	+ 4,5
Tapa-Kohila	8,6	8,2	+22,4	27,1	24,7	+19,8
Kohtla-Narva	5,0	4,9	+17,8	5,3	3,4	+71,3
Tapa-Tartu	18,2	17,9	+18,1	25,1	25,0	+ 9,6
Tartu-Petseri	6,6	5,6	+36,1	5,3	5,3	+ 7,5
Tartu-Valga	9,2	9,8	+ 9,6	5,9	5,5	+17,5
Tallinna-Türi	50,4	45,8	+33,3	45,3	45,7	+ 6,6
Türi-Mõisaküla	14,6	13,3	+31,2	12,9	13,3	+ 5,1
Mõisaküla-Pärnu	7,5	7,0	+18,0	10,4	11,9	— 7,1
Rapla-Virtsu	7,2	5,9	+46,0	8,9	8,4	+23,5
Lelle-Papiniidu	14,7	12,4	+40,6	15,9	14,2	+20,0
Türi-Tamsalu	5,4	4,9	+32,2	7,7	7,4	+13,2
Sonda-Mustvee	5	—	—	6,8	6,6	+10,8

LÜHIUUDISEID — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond
andis loa:

● V. Tiido'le, Tartus, Aleksandri 51
kuld- ja hõbeesemete töökoja sis-
seseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 töölisi.
Jõuandjaks elektrimootor 1,5 h. j. Valmis-
tatakse igasugu kuld- ja hõbeesemeid.

● A/S. „A. Le Coq'ile”, Tartus, Tähtvere
t. asuva limonaadiosakonna ruumi-
de ümberehitamiseks ja paigutamiseks.

● O. Viikmann'ile, Tallinnas, Toompui-
tee 15 kristallklaasi lihvimistö-
koja sisseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd
15 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid ko-
gujõuga 3,5 h. j. Lihvitakse mitmesuguseid
kristallklaasesemeid.

● E. Leht'ile, Tallinnas, Pärnu m. 52 ku-
dumistööstuse sisseadmiseks. Ette-

võttes leiab tööd 5 töölisi. Jõuandjaks elek-
trimootor 0,5 h. j. Kootakse mitmesuguseid
trikotaažesemeid, nagu: kindaid, sukki, sok-
ke, kampsonaid, pullovere jne.

● C. Gahnback'ile, Sinalepa v., Lääne-
maal, „Parila” jahuveski täiendamise-
ks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab
tööd 6 töölisi. Jõuandjaks puugaasimootor
43 h. j. ja aurumasin 25 h. j. Jahvatatakse
teravilja jahuks, tanguks, kruupideks, man-
naks ja pütliiks.

● J. Vaga'le, Tartus, Meltsiveski 6 me-
haanika- ja lukusepatöökojas töö-
tamiseks. Ettevõttes leiab tööd 6 töölisi.
Jõuandjaks elektrimootor 1,3 h. j. Valmista-
takse mitmesuguseid mehaanika- ja lukuse-
patõid.

● E.T.K.-le, Tallinnas, Narva m. 27 sisseseatud maitseainete pakkimistööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 12 töölit. Pakkitakse mitmesuguseid maitseaineid. Keskkühisusele kuuluvas kartonaažtööstuses on lubatud valmistada ka peennahkesemid, nagu: portfelle, rahataske, kotte, paberossitoose j. m. s.

● J. Aranovitsch'ile, Tallinnas, Reimanni 15 sisseseatud kaelasidemete kudumistööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 5 töölit. Valmistatakse käsitelgedel igasugu riideid kaelasidemeiks.

● H. Citron'ile, Tallinnas, Tulika 11 naanapakkimistööstuses lao- ja kontoriruumide ehitamiseks.

● F. Raamat'ule, Kasaritsa v., Võrumaal, Kubjal, sisseseatud jahu- ja saeveskis töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 10 töölit. Jõuandjais veeturbiin ja aurukatel kogujõuga 40 h. j. Valmistatakse mitmesuguseid ehitusmaterjale ja jahvatatakse teravilja.

● J. Nitsky & B. Piel'le, Tallinnas, Tartu m. 30 asuvas mehaanilises saapavabrikus „Salamandra“ töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 25 töölit. Jõuandjais elektrimootorid kogujõuga 14 h. j. Valmistatakse mitmesuguseid jalanõusid, eriti daamidele.

Majandusministeerium andis loa:

● A/S. G. & H. Lellep'ile, Tartus, ühe vormimismasina ja ühe õhukompressori ostuks Saksast koguväärtuses 6500 kr.

● A/S. Tallinna köievabrik John Carr'i pärijad, Tallinnas, ühe kanepipuhastamismasina ostuks Saksast 4600 kr. väärtuses.

● A/S. Vennad Tofer'ile, Tallinnas, ühe „Crighton“ süsteem. avajamasina ostuks Inglisest 1335 kr. väärtuses, ja nelja kudumistelje ostuks Saksast 6330 kr. väärtuses tingimusel, et uute telgede kohalepaigutamisel vanad teljed lammutataks ja realiseeritaks vanarauana.

● E.T.K.-le, Tallinnas, ühe papi- ja kartongirullimis- ja sikkimismasina ostuks Saksast 450 kr. väärtuses.

● A/S. „A. Le Coq'ile“, Tartus naturaalmahlade pudelitesse täitmisseadise ostuks Saksast koguväärtuses 6600 kr.

● Sukatööstusele „ILKA“ — S. Jakobson & Ko, Tallinnas, ühe kõlbmatuks osutumud sokimasina tagasisaatmiseks Inglisse ja sealt ühe sündsamatüübilise sokimasina sisseveoks.

● Hollandi kod. Johannes Munninghoff'ile mitmesuguste puutööstusmasinate, nagu: kantimis-, koorimis-, saagimis-, lõhvimis-, pressimis- ja valtsimismasinate ostuks Saksast ümmarguselt 180 000 kr. väärtuses.

Nimetatud seadis on määratud Tallinnas Koplis sisseseatava mehaanilise puutööstuse varustamiseks, mis sarnleb töö laadilt end. a./s. „Viktoriaga“. Seadise ostuks ei anta Eesti Pangalt välisraha, vaid selle muretseb ostja ise.

● Ühisusele „Võhma turbatööstus“, Võhmas, Viljandimaal, ühe lokomobiili ostuks Inglisest 11 800 kr. väärtuses.

● T/Ü. „Narva tekstiil'ile“ — E. Nirgi & A. Romet, Narvas, ühe efektlõnga korrutamismasina ostuks Saksast 3000 kr. väärtuses.

● O./ü. H. Graf & E. Jürgens'ile, Tallinnas, ühe diisel-mootori ostuks Saksast 5000 kr. väärtuses.

LAEVANDUS

PRAHITURG DETSEMBRI ALGUL.

FREIGHT MARKET AT THE BEGINNING OF DECEMBER.

Rahvusvahelisel vedudel kõvenes laevade prahitung detsembri esimesel nädalal veelgi ning püsis ka teisel nädalal. Tooniandjaks oli ülemere viljavedu, kus nõudmine tonnaa-

ži järele üha kasvas, mistõttu veoandjail tekkis raskusi tonnaaži saamiseks. Kuna NSVL ei vea välja sel aastal vilja Musta mere sadamaist ning ka Doonau suudab an-

da vähe, ja kuna Kanada sesoon juba lõpes, tuleb vilja vedada Argentinast ja Austraaliast. Peale selle veab P.-Ameerika rohkesti vilja sisse. Euroopa saagid ei rahulda vajadust, olles väiksemad l. a. saakidest. Ka on võimalus, et ostetakse tagavaru. Rohke nõudmine viljaveo-tonnaaži järele on tõmmanud vastava tonnaaži sinna, mistõttu ka teisel vedudel tekkis tonnaažist puudus. Samal ajal kestab ka seal elav tegevus, eriti metallimuldade, õliseemnete, riisi ja t. massikaupade vedudel. Tagajärjeks on tunduv prahtide tõus üle-ookeani ja Vahemere vedudel. Nii tõusid La-Plata prahid dets. esimesel nädalal 3/4- üle miinimumhindade, s. o. S. Lorenzo, Rosariost maksti Inglise valitud sadamaisse 25/- 26/- ning viimaseil päevil isegi 26/- 27/-, mitte üksi jaanuari, vaid ka veebruari prahtidest. Austraalia prahid tõusid nov. lõpul makstud 31/- 32/- pealt 38/- 40/- peale jaanuari ja 35/- 36/- peale veebruari/aprilli vedude pealt, mis on 7/- 11/- üle miinimumprahtide. Vahemeres tõusid puuvillaseemnete prahid dets./jaanuari vedudelt Aleksandriast/Londoni 18/- 20/- per 60 kub. jalga, Hulli umb. 2/- vähem. Ka veebruari peale maksti juba üksikuli

juhtudel 17/-. Umbes samas vahekorras tõusid ka teised ülemereprahid toitainete ja õliviljadele Indiast ja Kaugest Idast. Seevastu Balti mere/Inglise vahelised veod ja Ingliseest süite hinnad Vahemerre või üle Ookeani ei näidanud suuremat muutust, kuigi turg oli kindlam. Walesist maksti Gibraltari 6/9- 7/3, Aleksandriasse 7/- 7/6. Tyne sadamaist Balti merre 6/- 7/-. Kõvenesid ka ajalepingu-hinnad, kusjuures nõuti laevu 3—4 kuuks, mis näitab veenet, et prahituru elavus talvel ei tohiks raugeda. Ajalepingu-hinnad kerkisid ning 2000 tn. Dv. laevast makseti vanemaist laevadest kuni £ 600 kuus, brutto. Näit. prahiti 7/12 üks rootsi laev 1600 tn. kaheks kuuks hinnaga kr. 360 päevas. Eriti otsitavad olid ka suuremad laevad, näiteks maksti 7500 tn. laevast üheks ülesõiduks Liverpoolist Brasilliasse 4/6 per tn. Kuna praegu on raske näha ette prahituru kujunemist pikemaks ajaks, kuna praegune tõus on seletatav enam erakordsete põhjustega kui püsiva majandustõusuga ja rahvusvahelise läbikäimise arenguga, on laevaomanikud tagasihoidlikud pikemaks ajaks etteprahtimisega.

TALLINNA SADAM NOVEMBRIS. — TALLINN HARBOUR IN NOVEMBER.

Laevasõit Tallinna sadamas oli novembris väiksem kui kesksuvel, sealjuures aga siiski pisut elavam eelmisest kuust, ulatudes sisetulnud mahu järgi välissõidus 78 747 net-reg-tn eelmise kuu 71 967 net-reg-tn vastu.

Kaubavedu välissõidus oli tänavu sügisikul elav, ületades isegi kaubaveo kesksuvel. Novembris veeti välisriigist laevadel Tallinna sadamasse 32 187 tn (eelmisel kuul 34 864 tn) ja veeti välja 32 438 tn (eelmisel kuul 30 530 tn). Seega jäi kaupade läbikäik Tallinna sadamas novembris eelmise kuu tasemele, mis oli omakorda kõrgem kesksuvel kaupade läbikäigust. Kaupade läbikäiku tõstis suurenenud sissevedu. K. a. 11 kuu jooksul veeti kaupu välissõidus Tallinna 281 022 tn ja välja 285 097 tn. M. a. vastavad arvud olid 220 598 tn ja 309 558 tn, seega on sissevedu tänavu tunduvalt suurem eelmisest aastast ja väljavedu vaatamata

suurenemisele viimaseil kuul ikka veel väiksem m. a-st. Kaupade läbikäik ületab tänavu eelmise aasta arvu 6,3%, olles 566 119 tn m. a. 530 156 tn vastu.

Reisijate liiklus Tallinna ja välisriikide vahel jäi novembris päris väikeseks. Sisse tuli ainult 954 reisijat ja väljus 874, eelmisel kuul oli reisijate läbikäik 3 389 isikut, seega ligi poole suurem. Reisijate liikluse poolest elavamal kuul — juulis oli reisijate läbikäik 18 770 isikut. K. a. 11 kuu jooksul tuli sisse 36 641 reisijat m. a. 26 236 ja väljus 36 806 reisijat (eelmisel aastal 26 437).

Rannasõidus vaibub tegevus vähehaaval. Novembris tuli rannasõidust sisse 12 450 net-reg-tn oktoobri 13 169 net-reg-tn vastu. Kaupu veeti rannasõidus üldse 9 704 tn, sellest tuli sisse 6 884 tn. Eelmisel kuul oli kaubavedu rannasõidus suurem sisseveo arvel — 12 190 tn.

TAHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 40.	7/XII	30/XI	o/o	November		English Nomenclature see No. 40.	7/XII	30/XI	o/o	November	
	13/XII	6/XII		1936	1935		1936	1935			
SUURMÜGIHINNAD Tallinnas (börsikom. noteeringute järgi (kr. kv))											
Teravili, jahu ja kartul											
1. Rukis	14,25	14,25	0	14,25	12,56						
2. Niu	24,00	24,00	0	24,00	17,75						
3. Oker, õlle	—	—	—	—	15,00						
4. „ sõdda	16,50	16,50	0	16,50	15,00						
5. Kaer, „	12,75	12,75	0	12,75	10,19						
6. Rukkijahu	15,19	15,18	0	15,13	14,48						
7. Rukkipüü	21,50	21,50	0	21,50	22,18						
8. Nisupüü (kõrgem sort)	45,00	45,00	0	45,00	38,00						
9. Kartulid, ekspord											
10. „ piirituse	1,90	1,85	+2,7	1,94	2,10						
11. „ vabriku	—	—	—	—	1,82						
Piimasaadused ja kunstvõi											
12. Junst šveitsi (kg)	1,25	1,25	0	1,25	1,18						
13. Margariin „	0,75	0,75	0	0,75	0,75						
Kolonialkaubad											
14. Suhkur	42,18	42,18	0	42,28	42,75						
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	2,50						
16. „ Saksa	2,50	2,50	0	2,50	2,50						
17. „ Inglise	—	—	—	—	2,50						
18. Riis, Burma II	45,00	45,00	0	45,00	45,63						
19. Tee, Or. Pek., Tseilon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75						
20. Kohv, Rio, Santos jne.	4,68	4,68	0	4,68	4,98						
21. Heering, S. Matties (tunn)	48,50	48,50	0	48,50	38,50						
22. „ Matfals „	52,50	52,50	0	52,50	42,50						
Ehitusmaterjal											
23. Telliskivid (1000 tk.)	37,00 ^{a)}	37,00 ^{a)}	0	37,00 ^{a)}	40,00						
24. Tsement (tunn) ¹⁾	6,45	6,45	0	6,45	6,46						
25. Lubi	2,77	2,77	0	2,77	—						
26. Tsinkvalge (kg)	0,45	0,45	0	0,42	0,45						
27. Oker	0,23	0,23	0	0,23	0,21						
28. Värnit	69,50	69,50	0	69,50	71,25						
Metallid											
29. Raud, sordi	14,75	14,75	0	14,75	14,00						
30. Teras, vedru	24,00	24,00	0	24,00	25,00						
31. Inglise	455,00	455,00	0	455,62	491,25						
32. Seatina	50,00	50,00	0	46,87	48,50						
33. Vaskplekk, punane	167,50	167,50	0	181,25	185,00						
34. „ valge	160,00	160,00	0	143,75	160,00						
35. Tsinkplekk	70,00	70,00	0	69,50	67,50						
Riie ja nahk											
36. Pauvillaneriie, bjas (mitr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56						
37. „ mitkal	0,42	0,42	0	0,42	0,42						
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,45						
39. „ Am. nah. I. „	2,50	2,50	0	2,50	2,50						
Kütteained, õlid jne.											
40. Kivistisi, aur, Newcastle	2,70	2,95	+1,9	2,68	2,55						
41. „ eapa	2,80	2,80	0	2,80	2,75						
42. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,80						
43. Turvas	0,90	0,90	0	0,90	0,88						
44. Põlevkiviõli	4,60	4,60	0	4,60	4,60						
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,25	10,25	0	10,25	10,25						
46. Petrooleum, Vene ja Am.	12,00	12,00	0	12,00	10,35						
47. Bens., Riigi Põlevkivit. (lt)	0,28	0,28	0	0,28	0,28						
48. „ Kiviõli „Estolin“ (lt)	0,29	0,29	0	0,29	—						
VÄIKEMÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
49. Rukkijahu	15,0	15,0	0	15,3	14,5						
50. Sepikujahu	28,0	28,0	0	28,0	28,0						
51. Manna	50	50	0	50	48						
52. Kartulijahu	32	32	0	32	28						
53. Kartulid	3,5	3,2	+9,4	3,3	3,4						
54. Suhkur	44	44	0	44	44						
55. Sool	5	5	0	5	4						
56. Piim, II valk	12	12	0	12	11						
57. Lanavõi	180	180	0	180	174						
58. Kõõgivõi	165	165	0	168	158						
59. Koor, rõõsk (liiter)	110	110	0	110	108						
60. „ hapu	100	100	0	109	100						
61. Kanamunad (paar)	17	17	0	14	18						
62. Sealiha, keeduliha	85	85	0	88	88						
63. „ praeliha	95	90	+5,6	89	89						
64. Loomaliha, supiliha	45	45	0	45	42						
65. „ praeliha	65	65	0	67	60						
66. Vasikaliha, esim. veer.	60	60	0	58	52						
67. „ tag.	70	70	0	70	62						
68. Lambaliha, esim. veer.	55	60	-8,8	41	30						
69. „ tag.	60	65	-7,7	46	46						
70. Searasv, sulatamata	120	120	0	116	82						
71. „ sulatatud	140	140	0	139	104						
72. Loomarasv, sulatamata	60	60	0	56	51						
73. „ sulatatud	80	80	0	78	65						
74. Heeringad	60	60	0	60	50						
75. Räimed, värsked	15	15	0	13	18						
76. Kilud, värsked	40	40	0	40	30						
77. Ristikhein	6,1	6,1	0	5,9	7,7						
78. Aasahain	5,2	5,2	0	4,7	5,7						
79. Põletispuud, kase (m ³)	845	845	0	845	810						
80. „ männi	528	528	0	528	528						
81. Petrooleum (lt)	12	12	0	12	11						
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.											
Rukis — (kr. kv.)											
82. Hamburg (La Plata)	12,33	11,38	+8,8	11,21	7,87						
83. Chicago	14,63	14,22	+1,8	13,11	7,12						
84. Winnipeg	12,74	11,84	+7,6	10,86	5,98						
Nisu — (kr. kv.)											
85. Hamburg (Manitoba I)	19,21	18,62	+8,2	17,40	14,16						
86. Liverpool	17,87	17,53	+3,1	15,96	12,09						
87. Chicago	17,22	16,74	+2,9	15,79	13,08						
88. Winnipeg	15,44	15,08	+2,4	14,38	11,48						
Mais — (kr. kv.)											
89. Chicago	15,73	15,60	+0,8	14,93	8,58						
Piim lahtiselt Tallinn (snt. lt)											
90. I v. piimakauplustele	12	12	0	12	11						
91. I v. piimatõstustele	11	11	0	11	9,5						
92. II v. piimakauplustele	11	11	0	11	9,5						
93. II v. piimatõstustele	9,5	9,5	0	9,4	8,3						
Või. (snt. kg.)											
94. Tallinn	135	142	-4,9	143	141						
95. Kindlustatud hind	180	170	+5,9	170	160						
Londons.											
96. Taani	210	211	-0,4	217	222						
97. Eesti	—	—	—	—	—						
98. Läti	—	—	—	—	—						
99. Leedu	—	—	—	—	182						
100. U.-Meremaa	—	197	—	195	186						
Manchestarts.											
101. Taani	209	216	-8,2	223	226						
102. Eesti	182	185	-1,6	187	192						
103. Läti	182	185	-1,0	187	191						
104. Soome	198	200	-3,5	204	219						
105. Rootsi	194	201	-3,5	205	219						
Berliinis.											
106. Saksa margivõi	361	351	0	351	356						
107. Peen meirivõi	343	343	0	343	343						
108. Meirivõi	332	332	0	332	337						
109. Kopenhaagenis. — Taani	162	169	-4,1	173	178						
Peelton. (snt. kg)											
110. Tallinn 60 — 72 kg. I s.	82 ^{a)}	82 ^{a)}	0	84	62						
111. „ { 555—595 „ „ }	77 ^{b)}	77 ^{b)}	0	79	57						
112. „ { 725—750 „ „ }	78 ^{c)}	78 ^{c)}	0	75	58						
112. „ { 755—800 „ „ }	78 ^{c)}	78 ^{c)}	0	75	58						

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

M. n. ilmnes võiturul hindade langus. Nii noteeriti eesti võihinnaks Manchesteris 101—103 š cwt eelmise nädala 103—105 š vastu. Ka Saksast saadav hind näitas langust. Seega saime m. n. Inglisest 135 s ja Saksast 147 s kg fob Tallinn. Vastavalt välisturu võihindade liikumisele ja väljaveetud võikoguse vahekorra kujunemisele üksikute turgude järgi noteeriti meie eksportvõihinnaks 135 s kg eelmise nädala 142 s vastu. Kuna tuleval nädalal laaditakse Saksa vähem, on tõenäoline, et võihind nõrgeneb veelgi. Turudentents vaikne.

Kui varemil aastail aasta teisel poolel võihindade liikumise suund Inglises näitas tõusutendentsi ja püsivust, toimus k. a. üldine hindade nõrgenemine. Ühtlasi võis panna tähele üksikute maade võihindade kujunemises erinevust. Nii näitas ookeanitaguste maade võihind novembris Inglises suhtelist tõusu, võrreldes eelmise aasta sama kuuga, kuna euroopa karjajamajandusmaade võihindade tase oli madalam eelmise aasta samast kuust. Uus-Meremaa ja Austraalia võihind oli Londonis novembris 6% kõrgem ja taani ning eesti võihind vastavalt 2% ja 3% madalam.

Või sissevedu Inglisse ookeanitaguseist maist oli novembris enamvähem eelmise aasta tasemel. Inglisse veeti Austraaliast ja Uus-Meremaalt novembris 657 000 kasti võid m. a. sama kuu 655 000 kasti vastu. Arvatav sissevedu samust maist on detsembris ja jaanuaris väiksem kui eelmisel aastal samal kuul. Sisseveo vähenemist põhjustab võitoodangu langus Austraalias. Novembri jooksul langes näit. Austraalias kontrolljaamadadesse toodud võikogus 37%. Samaselt vähenes ka või väljavedu võrreldes eelmise aasta sama kuuga. K. a. tootmisaasta esimese viie kuu vältel vähenes võitoodang Austraalias põua tagajärjel 29% ning väljavedu 23%. Kuna Euroopas olid k. a. sügisel eeldused piimasaaduste tootmiseks soodsad, oli võitoodang enamikus mais suurem eelmisest aastast. Selle tagajärjel oli novembris või sissevedu Inglisse euroopa karjajamajandusmaist üle 50% suurem kui m. a. no-

vembris. Sellest selgub ka võihindade nõrgenemise põhjused ja ookeanitaguste maade võihindade püsimine ning tõus suhteliselt m. a. hindadega.

Või väljavedu Taanist oli novembris 3% suurem kui m. a. samal kuul. K. a. 11 kuu jooksul suurenes või väljavedu 4% võrra, kusjuures kogu väljaveost läks Inglisse 75% ja Saksa 24% m. a. 80% ja 18% vastu. Sellest nähtub, et võiturustamise võimalused Saksas muutusid k. a. veelgi paremaiks, kuna ka või üldsissevedu Saksa oli oktoobris 61% suurem m. a. samast kuust. K. a. esimese 10 kuu jooksul veeti Saksa võid 1 236 515 cwt, s. o. ligi 100 000 cwt enam kui m. a. samal ajal.

Siseturul maksus või s kg:

Tallinnas	lauavõi 180	kõõgivõi 160—170 snt
Tartus	" 180—195	" 150—175 "
Viljandis	" 185—190	" 170—175 "
Pärnus	" 180—195	" 160—170 "
Välgas	" 180—190	" 170—175 "
Rakveres	" 180—190	" 165 "
Narvas	" 180—185	" 160—170 "

M. n. väljaveetud võikogusest läks Saksa 2019 tünni, Inglisse 1686 tünni ja muud müügid 1 tünn.

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1936. a. I. I kuni 13. XII	1935. a. I. I kuni 15. XII	1934. a. I. I kuni 18. XII
	7./XII- 13./XII 1936	30./XI- 6./XII 1936			
VÕI (tonni)					
Butter (tons)	229,8	143,2	10321,1	10513,1	9882,3
Sellest:					
Saksa	126,2	16,3	4386,7	4263,8	8413,8
Inglisse	78,1	76,1	6681,9	5892,3	6283,4
Belgiasse	—	—	—	42,3	15,4
Soome	—	—	—	—	45,4
MUNAD					
(tuh. tk.) — Eggs (1000)	—	118	43699	47507	34990
Sellest:					
Inglisse	—	—	17020	21503	19081
Saksa	—	118	22200	20056	11409
PEEKON					
(tonni) — Bacon (tons)	8,8	50,9	—	2267,3	2466,0
LINA (tonni)					
Flax (tons)	208,2	25,2	2135,3	4714,6	3795,7
Sellest:					
Inglisse	77,4	14,2	3111,0	3141,7	2713,9
Belgiasse	10,2	—	242,1	70,3	121,6
Soome	—	—	465,3	168,2	130,7
Saksa	69,5	11,0	1383,5	1112,5	877,6
Prantsusse	20,3	—	1627,0	122,0	60,5

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturg, mis püsis viis nädalat staabiisena, kõvenes 2 š tsntn. Hindade kõvenemine oli tingitud pühade-eelsest elavusest peekoniturul. Eesti peekoni noteeringu praegune seis 85 š tsntn ületab 1. a. taseme 8 š võrra ehk koguni 13 š võrreldes 1933. a. Stabiilsed hinnad vällisturul võimaldasid ka püsivaid hindu siseturul. Peekonsigade noteering jäi viies nädal muutmatult püsima 82-le s kg. Vastavalt jäi muutmatuks ka elussigade noteering 58 s eluskaalu kg.

M. n. täideti elussigade leping Saksaga 10 000 sea peale. Tuleva aasta kontingendi arvel sõlmiti lisaleping 1 800 sea peale, mis saadetakse välja 17. skp.

Kuna Saksa 1937. a. kaubanduslepingus on nähtud ette, et sigade eluskaal peab olema vähemalt 120 kg üleandmisel Vismaris, nõuti vastavalt ka lisalepingus 1 800 sea peale tunduvalt raskemaid sigu kui eelmises lepingus.

Seega on elussigade eksportturgude nõuded kaalu suhtes tuleval aastal tunduvalt suuremad kui k. a. On võimalus eksportida eeskätt raskemaid elussigu, millede eluskaal oleks vähemalt 130 kg. Seepärast tuleks sea-kaasvatatajail aegsasti alustada sigade nuumamisega.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Tapaloomade ja lihaturul oli m. a. veiste pakkumine keskmine. Turustati 553 veist. Hinnad nõrgenesid 1—2 s liha kg-lt. Suurimägil maksus veiseliha: suured pullid, milised lähevad tapetult Rootsi ekspordiks, rammusad 40—42 s, keskmised 39—41 s ja lahjad (viimaseid on eriti vähe) 30—35 s kg. Eluskaalu alusel turustati keskmisi ja rammusaid pulle 26—28 s kg. Väiksemad pullid rammusad 39—40 s, keskmised 35—39 s ja lahjad 25—30 s kg. Eluskaaluhinnad vastavalt rammususele 23—26 s piires kg. Mulikalihahinnad võrdsed väiksemate pullidega. Lehmaliha nuumatul 40—45 s, keskmisel 30—35 s ja lahjadel 22—28 s kg. Eluskaaluhinnad 14—21—28 s kg. Veiseid lihakaalu alusel turustades, kus nahk ja pudemed jäävad ostjale, tuleb liha kg hinnale arvata naha ja pudemete arvel juurde pullidele 9—11 s ja lehmadele 10—12 s. Vasikate pakkumine väike. Nõudmine suur, kuna vasikalihha eksporditakse Rootsi. Tapetult maksusid nuumatud vasikad ühes nahaga 70—80 s., keskmised 65—70 ja lahjad 55—60 s kg. Eluskaaluga turustati vasikaid rammususe järgi 42—56 s kg.

Lammaste pakkumine üle keskmise. Turustati 339 elus- ja 774 tapetud lammas. Pakkumise suurenemise tõttu nõrgenesid

hinnad ka paremal sordil kuni 5 s kg-lt. Nii maksusid rammusad tapetud lambad ilma naha ja pudemeteta m. n. 45—50 s, keskmised 43—45 s ja lahjad 40—42 s kg. Eluskaalu alusel maksusid lambad 30—32 s kg. Eksportlambaliha-noteering jäi püsima, s. o. 65—70 s kg ning eluskaalu alusel 30—32 s kg franko saatejaam.

Sealihapakkumine suurenes. Nädalas turustati 1 162 siga. Hinnad püsivad. Noored sead tapetult ühes peade-jalgadega maksusid 72—75 s, lihasead 70—72 s ja suured rasvasead 66—70 s kg. Eluskaalu järgi maksusid sead 53—54 s kg.

Hinnad teiste linnade turgudel (snt kg).

	Sealiha	Veiseliha	Vasikalihha	Lambaliha
Tartu	70—75	35—45	30—50	45—55
Pärnu	75—85	35—55	55—60	53—58
Viljandi	90—95	40—60	50—55	50—55
Valga	75—90	45—50	45—50	50—55
Narva	75—85	30—40	50—55	60—65

Nahkade hinnad. Veisenahad toorelt, soolamata 70 s, soolatult 90 s kg. Vasikanahad 5—5,50 kr tk. Kaalus üle 3,5 kg ühe kg hind kr 1,50. Lambanahad 2—4 kr tk, sõitvalt suuruselt ja villa pikkusest. Hobusenahad 12—15 kr tk.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjon oma koosolekul 14. dets. s. a. noteeris talupidajate poolt Tallinna müügile saadetava piima hinnad järgmiselt: I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 12 senti ja müügil piimatööstustele 11 senti liiter. II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 11 senti ja müügil piimatööstustele 9—10 senti liiter. Piimahind püsib Tallinnas juba novembrikuu algusest praegusel tasemel, mis on 1 sendi võrra kõrgem piimahinnast möödunud aastal samal ajal. Praegu on müügiks piimapakumine nõudmisega enam-vähem tasakaalus. Pühade eel aga nõudmine piima järele teatud määral tõuseb, mis praeguse pakkumise juures veel ei mõju pii-

mahinnale tõstvalt, küll aga aitab praegusel hinnal püsida. Piimahinda praegusel tasemel aitab hoida ka võihind, mis on kõrgem kui möödunud aastal samal ajal.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	15—17	—	14	12—13
Tartu	14—15	11—12	—	9—10
Narva	14—15	11—12	—	9—10
Pärnu	17	13	—	12
Viljandi	—	—	14	11
Rakvere	14	—	—	10
Valga	14	—	—	8—9
Kuressaare	—	—	—	10

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

M. n. kestis maailmateraviljaturul hindade kõvenemine. Tõus oli enam-vähem ühtlane kõigil börsidel. Praegune olukord maailma-teraviljaturul on soodus hindade paranemiseks. Tagavarade esineb enne pühi suurema nõudmise tõttu järjekindlalt vähenev, ja kuna suuremad tootjad maad on pakkumistega tagasihoidlikud, ületab nõudmine praegusel pühade-eelsel elavamal kaubandushooajal mitmel pool pakkumise ning kaasaskäiva nähtusena esineb hindade tõus.

M. n. kohta noteeriti tähtsamalt teraviljabörsidel järgmised hinnad kr kv kohta (sulgudes aasta tagasi samaaegsed hinnad):

Rukis: Chicago 14.68 (7.05), Winnipeg 12.74 (5.96), Hamburg (La Plata) 12.33 (7.26).

Nisu: Chicago 17.22 (13.16), Winnipeg 15.44 (11.37), Hamburg (Manitoba I) 19.21 (14.05), Liverpool 17.87 (11.89).

Mais: Chicago 15.73 (8.47).

Aastane hinnatõus on kõige intensiivsem Chicago ja Winnipegi noteeringuil, kus praegune rukkiahind ületab üle kahekordselt aasta tagasi oleva taseme, kuna Hamburgis on kallinemine 70%. Seevastu samaaegne nisu hinnakõvenemine on rukki omast tunduvalt väiksem ja kõigub Ameerika ning Euroopa börsidel ca 35%. Samuti ületab ka mais tunduvalt l. a. taseme ja tõuseb 15.76

kr kv-lt, mis on kõrgem aasta tagasi olevast tasemest 7,29 kr ehk 86%.

Nisutagavarade seis maailmaturul (milj. kv.).

	1. XI 1936	1. X 1936	1. XI 1935	1. XI 1934	1. XI 1933	1. XI 1932	1. XI 1931
	83	86	121	185	140	144	144

Toodud aastate vahemikus näitavad nisutagavarad pidevat langust. 1. XI hinnati tagavaru 83 milj. kv-le, mis on madalam kui tagasi olevast tasemest 3 milj. kv ehk 4%. Praegune tagavara-nisukogus on samaaegselt m. a. seisust väiksem 1/3 võrra, kuna tagavarade kõrgseisust (1931) moodustab ta vaid 57%. Suurem tagavarade vähenemine esineb Austraalias, kus novembri algul olevad tagavarad ulatusid 0,5 milj. kv-le, moodustades vaid 1/6 m. a. seisust. Samuti vähenesid tunduvalt ka tagavarad P.-Ameerikas, kus 1. XI hinde alusel nisutagavarad tõusid 70 milj. kv-le, jäädes maha aasta tagasi olnud tasemest 36 milj. kv ehk 1/3.

Väikemüügihinnad siseturul.

	Tallinn	Tartu	Pärnu	Valga	Haapsalu
rukis	18	13	13	14	14
nisu	23	23	23	23	23
oder	20	15	17	14	14
kaer	15	13	14	12,5	12
rukkijahu	18	15	15	15	15
sepikujahu	30	28	30	28	27

LINATURG. — FLAX MARKET.

Kõrge hinnaseisu mõjul on seisund maailma-linaturul viimasel nädalal õige vaikne. Tehinguid peagu ei ole. Siiski püsivad tootjad maad, väheste erinevustega, kindlad ja hindades ei ole suuri muutusi.

NSVL IV grupi I sordi lina hind on endiselt £ 80.10 cif. Läti-Livooniast pakutakse £ 76 cif R sordi alusel, Võru-Petseri lina £ 75.10 ja Pärnu lina £ 74.10 cif R sordi alusel. Eesti lina sortide vahe on £ 4—£ 4.10 š. inglise tonnilt.

Linahinnad Šotis.

	9. XII 36	2. XII 36
Võru-Petseri	£ 75.10—76	£ 77—77.10
Pärnu ülepuhastatud R	£ 74.10—75	£ 76—76.10
Pärnu takk I sort	£ 60—61	£ 60—61
Läti-Livoonia R	£ 76—76.10	£ 76—76.10
Vene slanets IV gr. I sort	£ 80.10—81	£ 80—81

Ainult eesti lina positsioon on nõrgenenud. Praegu peetaksegi Šotis Eesti ja Leedu linaturgu nõrgemaks kui mujal.

Linahindade noteerimiskomisjon noteeris oma istungil Tallinna Börsikomitee ruumes 11. XII k. a. linakokkuostuhinnad franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel s. kg-It:

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	116	114
HD	107	105
D	98	96
OD	89	87
LOD	80	78
H	71	69
Takk I sort		89
„ II „		80
„ III „		71
Ehitustakk		17

Tendents selgusetat.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Detsembri teisel nädalal tõusis kartulite väljavedu 9200 kv 3200 kv vastu esimesel nädalal. Läänud nädalal väljaveetud kogusest saadeti Itaaliasse 5350 kv seemnekartulina. Ülejäänud osa läks söögikartulina Rootsi, Inglise j. t. Seega oleme kuni 15. det. seemnekartuleid välja vedanud üle 28 000 kv, kuna läinud aasta saagist vedasime üldse välja seemnekartuleid 24 600 kv.

Käesoleval nädalal on loota, et läheb välja veel üks suurem seemnekartulisaadetis — 15 000 kv, mis on määratud Hispaania jaoks.

Söögikartulite väljavedu Inglise ja Rootsi kestab vähesel määral edasi. Läänud nädalal läks viimane purjek Paldiskist Rootsi. Nõnda et randadest purjekatega kartulite väljavedu on lõppenud.

Maal raudteejaamades on alanud ka söögikartulite kokkuost. Iga päev on Tallinna toodud mõned vagunid söögikartuleid. Ühes sellega on paranenud ka veidi hinnad. Varem osteti kartuleid ainult tööstuste jaoks, siis hinnad kõikusid kr 1.80—2.00 kv-It. Praegu aga söögikartuli hinnad on tõusnud r.-jaamades kr 2.20—2.50 kv. Piiritusvabrikutes on kartulihinnad ka veidi paranenud.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 14. detsembril s. a. noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul r.-jaamades kr. 2,20—2,50 kv
2. Tööstuskartul:tärklisvabr. kr 1,60—2,10 kv
piiritusvabr. kr 1,80—2,40 kv.

Tendents kindel.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Õunte hind näitas kindlat seisu, kuna jõuelne ost elavnes. Suurt hinnatõusu ei ole õunte juures märgata, kuna oodatakse värs-

kete apelsinide kohalejõudmist. Paremaid sibulõuntest maksti Tallinna turul 35—45 s kg, keskpäraseist 30—35 s. kg. Õunte saat-

mine Soome on väibunud, kuna eelmise nädala jooksul saadi veel sealt erakordseid õunatellimisi. Konservkurkide hind paranes pisut Soomes ja nõudmine meie konservkurkide järele on seal kasvamas. Praegu maksavad soomlased 5 kg-se neto-kaaluga konservkurkide nõust 25 Smk ehk meie rahas 2 kr, varem pakuti vaid kr. 1,85. Kuuldavasti muutub seal nõudmine meie konservkurkide järele edaspidi veelgi elavamaks. Sibulate hind vähenes pisut. Koha peal müüakse sibulaid 25

kuni 35 s kg, Tallinna turul 30—40 s vahel. Kuigi sibulate hind alanes, ei saa neid veel eksportida sellise hinna eest, kuna Soome turu hind on palju madalam. Ka sigurite turul valitseb vaikus. Ost tagasihoidlik, hind koha peal kuni 14 s kg.

Meilt veeti 7.—13. XII 36 välja aedsaadusi: õunu 5 646 kg, sigureid 47 500 kg, kurke (soolat. ja konserv.) 6 056 kg. ja jõhvikaid 1 200 kg.

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. vähese kalasaagi tõttu veeti välja kala ja kalakaupa ainult 5320 kg, sellest värsket angerjat 3730 kg, ahvenat 240 kg, haugi 400 kg ja kalakonserve 950 kg.

Angerjas läks Saksa. Saadeti koosnes hilissügisel püütud ja kuni väljasaatamiseni eluskalana säilitatud primaalkvaliteediga rändangerjast.

Haugi ja ahvenat eksporditi Rootsi ja kalakonserve Saksa.

Pühade lähenemisega suurenes nõudmine värsket kala järele, mis tõttu hinnad tõusid.

Koha I valik 160—200 s kg, II valik (väikesed) 120—140 s kg. Angerjas I valik-rändangerjas 200—240 s kg, II valik 150—200 s. Siigu müügil vähe, ahvenaid rahuldavalt 35—45 s kg.

Räimi müügil rahuldavalt, eriti rohkesti nädala lõpu poole. Kuigi Tallinna kalasadamaga kaudu tuli turule räimi vähem, suurenes sissevedu koormatega lähemaist (Kakumäe,

Viimsi) randadest ja veoautodel Kolgast, Vihterpalust ja Saaremaalt.

Räimehind kalasadamas 12—15 s. kg, turul 13—17 s. kg.

Tähtsamate kalasortide turuhinnad 11. XII (s. kg.).

	Tallinn	Tartu	Narva
Koha, värsk	120—200	120	—
haug, „	80—90	45—50	90
siig, „	80—130	—	—
ahven, värsk. (suurem.)	40—45	30	30—40
„ „ (väikesed)	30—35	18	—
säinas, värsk	50	30	—
latikas	—	60	—
luts	45	35	60
räim	15—17	20—23	20
tursk	20—30	—	40

Värsket kilu tuli müügil Saaremaalt ja mõned saadetised Prangli saare rannikvetest. Müügihind turul 40—45 s. kg, nädala lõpu poole 35—40 s.

Turski rahuldavalt — 20—30 s kg.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIIVA

7. detsembril 1936. a.

PASSIVA

1. Kattiveara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 179 048,15	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	704 876,61
välisraha	6 419 517,11	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Cntr.</i>	1 372 689,10	a) pangatähed liikvel	43 856 604,—
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	9 028 394,40	valitsuse	17 111 124,71
põllumajandusl.	1 909 388,98	pankade	5 569 885,56
metastööstusl.	47 488,27	teised	2 258 989,53
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>		4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	24 940 099,80
valitsusele	—		
teistele *)	10 053 390,77		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	2 991 075,57		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	15 887 570,89		
	<u>31 888 563,24</u>		<u>31 888 563,24</u>

Kattiveara vahekord jooksvate kohustustega: } 59,01 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 484 842,25
Includes Ukr. 1 484 842,25 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

Elusloomade, liha ja
 lihasaaduste eksport

Eesti Peekoni Eksportühisus

Estonian Bacon Export Co, Ltd.

Export of Meats

Juhatus: Tallinnas, Pärnu maantee 23.

„Kawe“ vastas

Telefonid: juhatus 450-27, kontor 463-63.

VÄLISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

TAANI.

Taani majandus. — *Economic Conditions in Denmark.*

Oktoobris oli taani majanduselus määrgata uut tegurit valuutatagavarade kahanemise näol, kuid kõrgkonjunktuur püsib ja selle kulmineerimisest ning tagasiminekest ei saa praegu veel kõnelda. Tänavune väliskaubandusbilanss on soodus, maksebilanss paraneb, riigieelarved täidetakse ülejäägiga.

Raskusi tekkis oktoobris tööstuses, keelele ei antud valuutatsentraali poolt küllaldaselt lubasid toorainete sisseveoks. Selle tagajärjel mõned tööstusharud vähendasid tegevust ja suurenes töötute arv. Toorainete puuduse üle kaebasid peamiselt tekstiil-, naha- ja raua- ja tsemenditööstus. Kaubalepingute võrk on muutunud nii komplitseerituks, eriti kliiringmaadega, kust ei tule juurde valuutat, et valuutatsentraal on hakanud pidurdama tegevust neis tööstusis, kes ostavad tooraineid puhta raha eest ja müüvad oma valmissaadusi kliiringmaise. Halvema teraviljasaagi ja liiga suure elussigade arvu tõttu tuleb Taanil vedada sel sügisel sisse suuremal arvul teravilja, mille hind on tänavu kõrge. Importkaupade suurmüügihindade indeks tõusis oktoobris 4 punkti võrra 142-le (1931=100), sama indeks eksportkaupadel langes ühe punktiga 155-le. Oktoobris 1935 oli importkaupade hinnaindeks vaid 128.

Oktoobris Saksaga sõlmitud kokkuleppe kohaselt sai Taani oma põllumajandussaadusile lisakontingente s. a. novembriks ja detsembriks umbes 6 milj. Tkr., kohustudes sama palju ostma saksa tööstuskaupu. Saksa kindlustas endale lisakontingentide andmise eest õiguse saada oma kaupade müügist Taanilt suurema summa puhtas rahas väljaspool kliiringlepet.

LEEDU.

Leedu väliskaubandus 1936. a. 9 kuu jooksul.

Lithuanian Foreign Trade during 9 Months of 1936.

K. a. 9 kuu jooksul eksporditi Leedust kaupu 138 milj. lit., m. a. samal ajavahemikul 112 milj. lit., ja imporditi Leetu 110 milj. lit. eest (m. a. — 95 milj. lit.). Võrreldes m. a. on eksporditud 26 milj. lit. (23%) ja import 15 milj. lit., (16%) suurem.

Väljaveos näitavad suurenemist järgmi-

Oktoobri lõpul, kui selgus, et Nationalbanken'i valuutatagavarad on järjekindlalt kahanemas, hakati valuutaküsimuse pärast tundma muret. Oktoobri jooksul vähenesid Nationalbanken'i ja erapankade valuutareseervid 6 milj. kr. (novembri algul aga ainult ühe nädala — 7.—14. XI — kestel 7 milj. kr.), mis viis diskontoprotsendi kõrgendamisele 19. XI ja kaubandusministri poolt 20. XI parlamendile esitatud uue valuutaseaduse eelnõuni. Krooni tahab valitsus igal juhul hoida naelsterlingi suhtes kursil 22.40 mil- leil ta on muutumatult püsinud juba 1933. a. saadik.

Tööstuse toodanguindeks (1931=100), mis saavutas augustis ja septembris rekordkõrguse — 134, näitas oktoobris tagasimekut 133-le. Töötute arv tõusis küll pisut, kuid on kaunis madal võrreldes viimaste aastatega.

Väliskaubanduses saavutati oktoobris väljaveorekord viimase 7 aasta kohta: ekspordi kogusumma ulatas üle 130 milj. Tkr. Viimati oli ühe kuu väljavedu sama kõrge jaanuaris 1930. Siiski oli oktoobri väliskaubandus passiivne 15,8 milj. Tkr-iga, ja k. a. kümne kuu bilansi passiivsus on 53,4 milj. Tkr. (1935. a. 10 kuu passiivsus 56,9 milj. Tkr.). Teravilja veeti oktoobris sisse 8 milj. Tkr. eest rohkem kui m. a. oktoobris.

Laevanduse seisundit loetakse väga heaks. Elatusmaksumuse indeks (1931=100) tõusis ühe punkti võrra 113-le (jaan. 1935 — 109, okt. 1935 — 111, sept. 1936 — 112). Börsil langesid Pariisis noteeritavad taani aktsiad, kuid kursid paranesid pea.

Leedu kaubad: veiste ja vasikate eksporditakse 10 korda, munade — 2½ korda (4,5 milj. lit. eest 1,8 milj. liti vastu), linaseemned — 130% (3,2 milj. lit., 1,4 milj. lit. vastu), linad, takud ja linaketrusjäätet 113% (6,6 milj. lit., 3,1 milj. lit. vastu), juust 49%, toornahad 45%, (kuigi koguselt 41%

Leedu tähtsamate kaupade eksport — *Principal Articles of Lithuanian Export.*

	Eksport kogusest			Eksport väärtuselt		
	1936. a. 1—IX	1935. a. 1—IX	1936. a. rohkem (+) vähem (-)	1936. a. 1—IX	1935. a. 1—IX	1936. a. rohkem (+) vähem (-)
Hobused (1000 tk.)	13,78	13,56	+ 0,22	5,01	2,99	+ 1,78
Sarvloomad ja vasikad (1000 tk.)	2,87	0,84	+ 2,53	1,04	0,10	+ 0,94
Sead, 1000 tk. (elus)	59,07	70,88	- 10,91	5,42	4,99	+ 0,43
Haned, 1000 tk.	—	0,08	- 0,08	—	0,00	- 0,00
Liha (1000 tn.)	11,20	9,89	+ 1,81	21,39	16,19	+ 5,20
Piim ja koor (1000 tn.)	0,04	0,25	- 0,21	0,05	0,08	- 0,03
Või (1000 tn.)	11,08	8,52	+ 1,56	26,95	17,71	+ 9,24
Juust (1000 tn.)	0,29	0,21	+ 0,08	1,55	0,37	+ 0,18
Munad (milj. tk.)	04,52	24,91	+ 39,61	4,54	1,83	+ 2,71
Teravili (1000 tn.)	128,22	108,76	+ 24,46	14,05	14,34	- 0,29
Töötlemata nahad (1000 tn.)	1,11	1,87	- 0,76	3,59	2,49	+ 1,11
Linaseemned (1000 tn.)	11,18	4,22	+ 6,96	3,18	1,38	+ 1,80
Ristikheinaseemned (1000 tn.)	1,86	2,76	- 1,40	2,07	4,10	- 1,43
Paberipuud (1000 tn.)	24,76	0,12	+ 24,67	0,76	0,00	+ 0,76
Palgid (1000 tn.)	35,07	25,82	+ 9,25	1,96	1,55	+ 0,41
Lauad ja plangud (1000 tn.)	56,42	90,29	- 3,87	8,04	9,69	- 1,65
Vineer (1000 tn.)	4,14	4,62	- 0,48	2,81	3,70	- 0,89
Tselluloos (1000 tn.)	41,53	39,49	+ 2,04	7,48	8,03	- 0,63
Lina (1000 tn.)	8,95	4,85	+ 4,10	11,98	7,59	+ 4,27
Linalakud ja linaketr. jäänused (1000 tn.)	6,90	2,99	+ 2,91	6,64	3,12	+ 3,52
Kaltsud (1000 tn.)	2,43	1,93	+ 0,50	0,84	0,27	+ 0,57
Paber ja papp (1000 tn.)	0,03	0,19	- 0,16	0,01	0,05	- 0,07
Väetisained (1000 tn.)	0,77	0,83	- 0,06	0,13	0,13	0,00
Töötletud tallanahk (1000 tn.)	—	0,15	- 0,15	—	0,01	- 0,01
Kroomnahad (1000 tn.)	0,01	0,04	- 0,03	0,09	0,52	- 0,43

vähem), liha 32% (21,4 milj. lit., 16,2 milj. lit. vastu). Vilja eksporditi 24% rohkem, kuid saadud summa on 2% väiksem (14,1 milj. lit., 14,3 milj. liti vastu). Vähem eks-

porditi ristikheinaseemneid (väärtuselt) 35%, laudu ja planke 17%, vineeri 24% jne.

Sisse veeti rohkem (väärtuselt): tubakat 144%, riisi 100%, plekkesemaid 49%, plekki 23%, paberit ja paberkaupa 42%, töötlemata nahku 59%, riidet 47%, lõnga ja niiti 36%,

Tähtsamad sisseveokaubad —

Principal Articles of Import.

	Import 1000 tn.			Import väärtuselt (milj. lt)		
	1936. a. 1—IX	1935. a. 1—IX	1936. a. rohkem (+) vähem (-)	1936. a. 1—IX	1935. a. 1—IX	1936. a. rohkem (+) vähem (-)
Heeringad	5,35	4,03	+ 2,36	1,33	1,26	+ 0,57
Riis	0,32	0,18	+ 0,14	0,10	0,05	+ 0,05
Suhkur	2,91	2,72	+ 0,19	0,55	0,60	- 0,05
Väetisained	59,25	59,48	- 0,23	4,70	4,34	+ 0,36
Tubak	0,43	0,20	+ 0,23	1,22	0,50	+ 0,72
Raud	25,71	21,01	+ 4,70	5,58	4,60	+ 0,98
Petrooleum, bensiin	26,54	21,05	+ 2,49	4,07	3,90	+ 0,17
Kivisüsi	185,32	183,08	+ 12,24	5,56	5,05	+ 0,81
Tsement	63,17	48,16	+ 15,01	2,46	1,89	+ 0,57
Plekk	0,99	0,35	+ 0,04	0,27	0,22	+ 0,05
Plekkkaup	0,26	0,20	+ 0,06	0,64	0,43	+ 0,21
Malm- ja raudkaup	1,84	2,59	- 0,75	1,64	2,41	- 0,77
Instrumendid ja aparaadid	0,19	0,16	+ 0,08	3,08	3,37	- 0,29
Masinaid ja autod	2,03	2,60	- 0,57	6,87	5,91	+ 0,76
Klaas	2,27	1,98	+ 0,59	1,03	1,01	+ 0,07
Paber ja paberikaup	1,86	1,14	+ 0,72	2,05	1,44	+ 0,61
Töötlemata nahad	1,45	1,11	+ 0,34	2,86	1,80	+ 1,03
Töötlet. nahad	0,01	0,02	- 0,01	0,40	0,44	- 0,04
Jalanõud	0,01	0,01	0,00	0,13	0,18	- 0,05
Kummiist teosed ja kalossid	0,14	1,13	- 0,01	0,70	0,67	+ 0,03
Tekstiiltoorain	1,95	0,61	+ 0,34	4,19	3,27	+ 0,92
Lõngad ja niid	2,18	1,78	+ 0,40	12,99	9,56	+ 3,0
Riie	1,08	0,68	+ 0,35	12,11	8,22	+ 3,89

Leedu väliskaubandus riikide järgi —

Lithuanian Trade by Countries.

	Väljavedu (milj. lit.)			Sissevedu (milj. lit.)		
	1936. a. 1—IX	1935. a. 1—IX	1936. a. rohkem (+) vähem (-)	1936. a. 1—IX	1935. a. 1—IX	1936. a. rohkem (+) vähem (-)
Inglise	72,83	51,57	+ 21,00	42,91	34,26	+ 8,65
Saksa	7,97	4,97	+ 3,00	5,92	11,95	- 5,76
NSVL	6,66	10,38	- 3,72	11,03	10,49	+ 0,59
Läti	3,24	2,79	+ 0,45	1,56	1,19	+ 0,37
Prantsuse	6,01	4,33	+ 1,68	3,78	3,01	+ 0,75
Belgia	8,14	6,65	+ 1,46	8,06	3,59	+ 4,47
Holland	4,46	6,35	- 1,89	5,46	4,61	+ 0,85
Taani	4,84	4,80	+ 0,46	3,94	2,99	+ 1,25
Itaalia	0,03	0,76	- 0,73	0,22	1,19	- 0,97
Hispaania	0,05	1,26	- 1,21	0,62	0,41	+ 0,11
Rootsi	3,49	2,76	+ 0,74	3,37	2,05	+ 1,32
Sveits	1,33	2,34	- 1,01	1,79	1,28	+ 0,51
Austria	1,05	0,60	+ 0,45	2,12	1,46	+ 0,66
Eesti	0,60	0,81	- 0,21	0,68	0,89	- 0,41
Soome	1,17	0,60	+ 0,57	0,32	0,32	+ 0,02
Norra	0,72	0,50	+ 0,22	1,23	0,30	+ 0,93
Tšehhoslov.	4,67	3,88	+ 0,79	5,40	7,13	- 1,73
Poola ja Danzig	0,81	0,71	+ 0,40	0,02	0,12	- 0,10
P.-Am. Ühendr.	4,88	2,95	+ 2,51	3,14	2,90	+ 0,54
Argentina	0,10	0,79	- 0,69	1,78	0,79	+ 0,94
Brasillia	0,08	0,0	+ 0,02	0,49	0,70	- 0,21
Faelsitina	2,20	1,29	+ 0,91	0,12	0,07	+ 0,05

tekstiiltooraineid 28%, rauda 21%, heeringaid 45%, tsementi 30%, kivisüüt 16%, masinaid ja autosid 13% jne. Sisse veeti vähem: malm- ja raudkaupa 32%, jalanõusid 28%, pesu ja posamenttöid 10%, töötletud nahku ja karusnahku — 9% jne.

Väljaveo kui ka sisseveo suhtes on esikohal Inglise. Väljavedu Inglise moodustab umbes 73 milj. lit. (ehk 53% kogu Leedu ekspordist) ja sissevedu — 43 milj. lit. (ehk 39% kogu impordist). Tänavune eksport Inglise on 21 milj. lit. ja import Inglise 9

milj. lit. võrra suurem kui m. a. Edasi järgneb NSVL, kuhu eksporditi ligi 7 milj. lit. eest ja imporditi 11 milj. lit. eest. Belgiasse eksporditi üle 8 milj. liti ja umbes sama palju eest imporditi. Lähikäigu suuruse kohaselt järgnevad: Saksa, Prantsuse, Tšehhoslovakkia, Holland, Taani, USA, Läti jne. Võrreldes m. a. vähenes eksport NSVL-u 36%, Hollandisse 30%, Hispaaniasse, Itaaliasse, Argentiinasse, Taani. Import vähenes Saksast 49%, Tšehhoslovakkias 24%, Itaaliast üle 80%, Eestist 41%, Danzigist ja Brasiiliast.

LÄTI. Ravi- ja maitsetaimede kasvatamise, kogumise ja kaubanduse seadus Lätis.

New Law Governing the Cultivation, Gathering and Trade of Medical, and Spice Plants in Latvia.

1. Ravi- ja maitsetaimede ülesõstmist tootjalt ja nende müümist korraldab sotsiaalministeerium.

Käesolevale seadusele alluvate ravi- ja maitsetaimede nimestiku koostab ja annab välja sotsiaalministeerium kokkuleppel põllutöministeeriumiga.

2. Sotsiaalministeerium kokkuleppel põllutöministeeriumiga määrab kindlaks igal kevadel sisseostetavate ravi- ja maitsetaimede koguse ja hinnad. Ravi- ja maitsetaimede kogumist korraldab ja valvab Läti põllutöökoda.

Nimetatud taimi koguseis kuni 10 kg ostab sotsiaalministeeriumi apteegi ravitaimede ettevõtte üles väiketootjalt väljaspool kindlaksmääratud norme.

3. Töötlemata ja töötletud käesolevale seadusele alluvaid ravi- ja maitsetaimed, milliseid kasvatatakse või milliseid leidub metsikus olekus, osta tootjalt, lasta kohalikule turule ja viia välismaale võib ainult

Läti-Leedu kliiringlepe. — *Latvian-Lithuanian Clearing Agreement.*

Läti Valitsuse Teatajas nr. 278, 7. XII 36. avaldati rahandusministri korraldus, mille järgi Läti-Leedu kliiring-lisakokkuleppe 30. XI 36 alusel teostab läti kompensatsiooni büroo kõik väljamaksud kliiringu arvelt järgmiselt: 20% väljamakstavaist liti summadest

sotsiaalministeeriumi apteegi ravirohtude ettevõtte ja sotsiaalministeeriumi poolt volitatud ettevõtteid ja asutised.

Ravi- ja maitsetaimi oma otseseiks vajadusiks, kuid mitte müügiks, võivad osta tootjalt ka nimetatud taimede tarvitajad.

4. Käesolevale seadusele alluvaid taimi võib tuua sisse välismailt loaga, mida annab välja rahandusministeerium kokkuleppel sotsiaalministeeriumiga.

5. Lätis toodetud ja metsikult kasvavate ravi-, maitsetaimede ja arstirohtude headust kontrollib sotsiaalministeerium kokkuleppel põllutöministeeriumiga.

6. Käesoleva seaduse art. 3 ja 4 määrust üleastumises süüdlasi karistab sotsiaalminister rahatrühviga kuni Lt. 1000 ja lubamatul viisil ülesostetud ja sissetoodud ravining maitsetaimede konfiskeerimisega.

7. Juhtnõore käesoleva seaduse elluviimiseks annab sotsiaalminister kokkuleppel põllutöministriga.

arvestatakse lattidesse keskmise Riia börsi kursi järgi 28. IX s. a., kuid ülejäänud 80% makstakse välja viimase teadaoleva keskmise Riia börsi kursi järgi. See korraldus jõustus 1. XII s. a.

TŠEHOSLOVAKKIA.

Lambakasvatuse edendamine Tšehhoslovakkias villafondi abil.

Development of Sheep Farming by Means of a Wool Fund in Czechoslovakia.

Neil päevil leidsid aset Tšehhoslovakkia põllutöministeeriumis nõupidamised erilise

tekstiilühingute ja tekstiilkaubanduse esindajatest koosneva villakomiteega sisemaise

villakaubanduse korraldamise asjus. Põlluministeerium võttis vastu villakomitee poolt väljatöötatud kava, mis näeb ette lambakasvatajate poolt nõutud lambakasvatuse edendamise fondi asutamist.

Samuti, nagu linafond, moodustub villafond erilisest lisandusest villahindadele riik-

Või minimaalhindade ja võiturustamise kindlustamisest Tšehhoslovakkias.

Minimum Butter Prices and Marketing of Butter Guaranteed in Czechoslovakia.

Tešenis asuvate saksa piimaühisuste keskuste poolt väljaantud piimamajanduse seisundi ülevaates tõendatakse, et tšehhoslovakkia rasvainete toodangu praegune korraldus viib vastavad tööstused kokkuvarisemisele.

Turustamisvõimaluste puudumine põhjustab võitagavarade pidevat suurenemist ladudes, ühtlasi ka hindade langust. Praegu arvestatakse tšehhi ja saksa piimaühisuste võitagavaru ladudes 50 vagunile, aasta lõpuks see võib suureneda 100 vagunile. Samal ajal langesid hinnad tunduvalt. Meie reivõi-hinnaks suurmüügil on 13—14 Kč.

like tellimiste puhul. Kavatsatud monopoli-seeritud ülesostmise asemele on nähtud ette korrapärased villaoksjonid Pressburgis, kus hinnatase reguleerub nõudmise-pakkumise vahekorraga.

Tšehhi villatoodang katab umbes 2—3% sisemisest tarvidusest.

(Ekr. 1,70—1,83) kg, alles 8 nädala eest oli 19 Kč. (Ekr. 2,44); taluvõid võib saada üksikmüügil juba 12 Kč. (Ekr. 1,56) kg. Kooskõlas säärase võihindade tasemega on 1. piima hinnaks kõige enam 60 hellerit, s. o. 7,8 s., sama 1. piima tootmiskulu Tšehhi oludes on keskmiselt 1 Kč. ehk 13 eesti s. Arvestades nimetatud olukorda nõutakse samas ülevaates tšehhi piimamajanduse tervenemist viivitamata võihindade kindlustamist, riikliku võituru garantii ja ületoodangu ning margariinitoodangu piiramise kaudu.

PALESTIINA.

Kartuli sisseveo määrusi Palestiinas.

Potato Import Regulations in Palestine.

Seemnekartulite sisseveo alal 1. X 35 kehtiva korra kohaselt on tarvilik importööril Palestiinas saada luba põllumajanduse direktorilt vastava koguse seemnekartulite tollita sisseveoks sordi ja päritolu äratähendamisega. Sissevedu võib toimuda ainult Jaffa ja Haifa sadama kaudu. Juba sissetoodud seemnekartuli müügi kohta kehtivad kindlad määrused, mis nõuavad kõigi ostjate nimede üles-tähendamist ja ülesandmist põllumajandusosakonnale põldude järelekontrolli teostamiseks.

Eksportör peab omalt poolt varustama iga saadetise tunnistusega seemnekartuli päritolu ja haiguste kontrolli kohta. Esimene neist koostatakse deklaratsiooni vormis ja sisaldab andmeid eksportöri nime, aadressi, saadeta-va kartulikoguse ja saatmisviisi kohta. Edasi järgnevad andmed kartulikasvatuse koha, sordi, suuruse kohta ning andmed tõendusest või aruandest vastava riikliku asutise poolt toimetatud seemnekartulite ja saagi ülevaate kohta. Lõppeks konstateeritakse, et saadetis on vaba järgmisest kar-

tulihagusist: kartulikoi (*phthorimaea operculella*), kartulivähk (*synchytrium endobioticum*) ja koleraado mardikas (*leptinotarsa decemlineata*). Teine tunnistus peab olema antud välja vastava põllumajandus-järelevalve-asutise poolt ja tõendama, et saadeta-va kartulid on vabad nimetatud kartulihagusist ja peale selle veel käsn-kärntõvest (*spongospora subterranea*), tavalisest kärntõvest (*actinomyces scabies*) ning kartulivarre-põletikust (*bacillus phytophorus*). Lubatud on ainult käsnkärna ja tavalise kärntõve juhud, kui sellest on puudutatud mitte üle 10% kogu saadetise mugulaist ja igal mugulal mitte üle 10% pinnast. Selle määra ületamine, teiste haiguste ettetulek või loetletud tingimuste täitmatajätmine võib kutsuda välja saadetise reeksportimist või konfiskeerimist hävitamiseks.

Söögikartulite saatmisel nõutakse ainult tunnistuse juurdelisamist selle kohta, et saadeta-va kartulid on vabad haigusist, eriti kartulikoist ja koleraado mardikast.